

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені І.І. МЕЧНИКОВА

ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ І ТУРИЗМУ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИЗМІ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з навчальної дисципліни
для здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти
спеціальності 242 Туризм і рекреація

ОДЕСА
2025

УДК 338.48:330.341(072)

Укладач:

Приходько З. В. кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Рецензенти:

Сич В. А. доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії і туризму Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Коломієць К. В. кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

*Рекомендовано до друку Вченою радою
геолого-географічного факультету ОНУ імені І.І. Мечникова
Протокол №1 від 30 серпня 2024 року*

Інноваційні технології в туризмі: методичні рекомендації з навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація / З.В. Приходько. Одеса: ФОП Бондаренко, 2024. – 25 с.

Методичні рекомендації містять всю необхідну інформацію до вивчення дисципліни «Інноваційні технології в туризмі» для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на геолого-географічному факультеті ОНУ імені І. І. Мечникова. Студенти мають змогу ознайомитись із тематикою лекційних, семінарських та практичних занять, питаннями для самоконтролю, завданнями для самостійної роботи, варіантами тестових завдань, списком рекомендованих джерел для вивчення дисципліни.

УДК 338.48:330.341(072)

© Приходько З.В., 2024
© Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
2. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ	10
3. ПРАКТИЧНІ РОБОТИ	13
4. САМОСТІЙНА РОБОТА	15
5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	17
6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	20
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	22

ВСТУП

Пропонований навчально-методичний комплекс допоможе студентам, що вивчають предмет «Інноваційні технології в туризмі», освоїти навчальну програму з даної дисципліни. Запропоновані методичні рекомендації повинні допомогти студентам набути необхідних знань, навичок, та вмінь застосовувати їх при відповідях на семінарських заняттях, виконанні практичних робіт, підготовці рефератів, а також під час проходження підсумкового контролю.

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із теоретичними основами інноваційного менеджменту в туризмі, використання інноваційних технологій в формуванні та просуванні туристичного продукту, обслуговуванні туристів; застосування нових інформаційних технологій в туристичній індустрії; формування знань щодо новітніх механізмів та методів управління підприємствами сфери туризму.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, методичні та практичні положення щодо розроблення та запровадження інноваційного туристичного продукту, використання інноваційних технологій в його формуванні та просуванні, напрями інноваційної діяльності туристичних підприємств.

Пререквізити навчальної дисципліни. Дисципліна вводиться після або паралельно із засвоєнням дисциплін "Туризмознавство", "Іміджеологія та PR в туризмі", "Географія світової спадщини", "Логістика в туризмі".

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання і навички, отримані під час вивчення курсу, у подальшому корисні для вивчення дисциплін «Екскурсознавство», «Психологія управління та конфліктологія», вибіркового дисциплін, а також при написанні кваліфікаційних робіт.

Завдання. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з теоретичними аспектами інноваційного менеджменту та застосування знань в практичній діяльності;
- знайомство з інноваційними технологіями в сфері туристичних послуг;
- використання технологічних інновацій в діяльності туристичних підприємств;
- розвиток уявлень про арсенал комп'ютерних засобів інформаційного забезпечення інновацій на основі функціональної моделі сучасного програмного забезпечення;
- застосування методів оцінки економічної ефективності інновацій.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальних (ЗК):

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними;

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

б) спеціальних (фахових):

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації;

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією;

СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку;

СК 8. Здатність до аналітико-прогностичної діяльності з розвитку лікувально-оздоровчого туризму та раціонального й ефективного використання природних лікувальних ресурсів і курортно-рекреаційного потенціалу України.

Очікувані результати навчання.

Програмні результати навчання:

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації;

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації;

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку;

РН 11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації;

РН 13. Аналізувати, прогнозувати та планувати діяльність з розвитку лікувально-оздоровчого туризму та раціонального використання природних лікувальних ресурсів і курортно-рекреаційного потенціалу України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні теорії інноваційного розвитку;
- принципи та механізми функціонування інноваційних процесів;
- організаційні структури інноваційного управління;
- нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності;
- основні елементи та принципи новітніх технологій в туризмі;
- напрями інноваційної діяльності підприємств сфери туризму;
- інформаційну складову організації туристської діяльності;

- методи оцінки економічної ефективності впровадження інновацій.

вміти:

- використовувати на практиці теорії інноваційного розвитку, принципи впровадження інновацій в сучасних умовах;

- застосовувати принципи та механізми функціонування інноваційних процесів, управління вибором стратегій розвитку туристичних підприємств;

- виявляти особливості моделей інноваційного розвитку туристичних підприємств;

- впроваджувати інноваційні проекти в туризмі, інформаційні інноваційні технології в процеси обслуговування туристів;

- формувати стратегії інноваційного розвитку підприємств, а також нові форми і види туризму;

- обґрунтовувати нові потреби туристів;

- здійснювати інформаційне забезпечення процесів туристичного обслуговування.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інноватики

Тема 1. Поняття та види інновацій

Лекційне заняття

Поняття інновації. Інноваційні процеси. Суть інноваційних технологій. Функції інновацій. Класифікація інновацій. Види інновацій. Джерела інновацій. Етапи життєвого циклу інновацій. Дифузія та трансфер інновацій. Моделі поширення нововведень. Інноваційна діяльність в туризмі.

Тема 2. Теорії інноваційного розвитку

Лекційне заняття

Економічний розвиток суспільства та підприємницької діяльності. Циклічний розвиток економіки. Дослідження М.Д. Кондратьєва. Теорія інноваційного розвитку Шумпетера. Технологічні устрої розвитку та еволюція інноваційних теорій. Теорія кризи. Теорія росту П. Ромера. Теорія технологічних укладів. Теорія дифузії інновацій. Теорія полюсів зростання. Неокласична теорія нововведень. Сучасні концепції інноваційного розвитку. Роль підприємця в інноваційних процесах.

Тема 3. Управління інноваціями

Лекційне заняття

Управління інноваціями. Управління знаннями. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності. Державна підтримка і стимулювання інноваційних процесів. Регулювання інноваційної діяльності у технологічно-розвинених країнах світу. Методи активізації інноваційного процесу. Система державного регулювання інноваційних процесів в Україні.

Тема 4. Методи оцінки ефективності інновацій

Лекційне заняття

Сутність проблеми оцінювання ефективності інновацій. Методи оцінювання економічної ефективності інноваційної діяльності. Зміст, види та етапи розробки інноваційних проектів. Поняття «інноваційний проект». Життєвий цикл інноваційного проекту. Структуризація проекту. Оформлення інноваційних проектів. Управління проектом. Сучасні проекти сфери гостинності. Види ефективності інноваційних проектів.

Тема 5. Правові аспекти інноваційної діяльності

Лекційне заняття

Інтелектуальна власність в інноваційних процесах. Охорона і захист інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як товар. Використання прав на інтелектуальну власність. Охорона і захист інтелектуальної власності. Інноваційні конфлікти та можливості їх рішення. Захист інтересів України в інноваційній сфері.

Змістовий модуль 2. Інноваційні технології в туризмі

Тема 6. Інноваційна діяльність у сфері туризму

Лекційне заняття

Туризм та рекреація як види економічної діяльності. Вплив науково-технічних нововведень на розвиток туризму. Технологічний підхід до формування інноваційного комплексу туризму. Види інновацій в туризмі. Об'єкти інноваційної діяльності в туризмі. Інноваційні процеси в просуванні і комерціалізації туристичного продукту. Інноваційні види туризму. Інноваційні туристичні продукти. Інноваційні рішення в готельному господарстві та туристичній інфраструктурі. Транснаціоналізація процесу туристичного виробництва.

Тема 7. Інформаційні інноваційні технології в туризмі

Лекційне заняття

Поняття, розвиток і застосування інформаційних технологій у туризмі. Інформаційні ресурси Інтернет в туристичній діяльності. Туристичні інформаційні термінали. Глобальні розподільні системи. ІТ-рішення для туристичних компаній. Автоматизація туристичного офісу. Геоінформаційні технології в туризмі. Віртуалізація інформаційного забезпечення туриста. Геотаргетінг. Штучний інтелект, віртуальна реальність (VR), Інтернет речей (IoT) та їх вплив на туристичну діяльність.

Тема 8. Інноваційні проекти в туризмі

Лекційне заняття

Сучасні види та форми туризму. Інноваційний туристичний продукт як основа нового проекту. Зміст та види інноваційних проектів. Етапи розробки інноваційних проектів. Новітні види та форми туризму. Маркетингові інновації в туризмі.

Тема 9. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності в туризмі

Лекційне заняття

Роль Всесвітньої туристської організації в стимулюванні виникнення і розповсюдженні інновацій. Принципи гармонійного розвитку туризму. Вплив політичної, економічної і соціальної сфер на інноваційні процеси в туризмі. Організація науки і науково-технічних досліджень у сфері туризму. Напрями інноваційної стратегії сталого розвитку туризму.

2. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Заняття 1. Теорії інноваційного розвитку

1. Що таке інновація? У чому полягає її роль у розвитку туризму?
2. Основні етапи історичного розвитку теорій інноваційного розвитку.
3. Теорія інноваційного розвитку Йозефа Шумпетера.
4. Теорія технологічних укладів.
5. Теорія дифузії інновацій.
6. Теорія полюсів зростання.
7. Неокласична теорія нововведень.
8. Сучасні концепції інноваційного розвитку.
9. Класифікація інновацій.
10. Порівняйте класичні та сучасні теорії інноваційного розвитку. У чому полягає їх відмінність?

Заняття 2. Інноваційні процеси в просуванні і комерціалізації туристичного продукту

1. Комерціалізація туристичного продукту та її значення для туристичного бізнесу.
2. Як інновації впливають на конкурентоспроможність туристичних підприємств?
3. Які чинники найбільше впливають на впровадження інновацій у сфері туризму? Як інноваційний розвиток туристичних компаній залежить від зовнішнього середовища?
4. Які етапи включає інноваційний процес у маркетингу туристичних послуг?
5. У чому полягає різниця між традиційними та інноваційними підходами до просування туристичного продукту?
6. Що таке digital-маркетинг? Яке його місце в інноваційному просуванні турпродукту?
7. Поясніть роль соціальних мереж як інструменту інноваційної комунікації з туристами.
8. Роль персоналізації як інноваційного підходу до просування турпродукту.
9. Як використання Big Data та AI впливає на ефективність просування туристичних послуг?
10. Проаналізуйте зв'язок між інноваційною активністю та економічною ефективністю туристичних підприємств.

11. Наведіть приклади успішних інновацій у сфері туризму в Україні та світі.
12. Які цифрові інновації сьогодні найактивніше впроваджуються в туристичних компаніях?
13. Сформулюйте власну модель впровадження інновацій у невеликій туристичній агенції.
14. Як змінилися туристичні послуги після пандемії COVID-19 завдяки інноваціям?

Заняття 3. Інновації в управлінні туристичними підприємствами

1. Що розуміється під інноваціями в управлінні туристичними підприємствами?
2. Основні види управлінських інновацій.
3. Яку роль відіграють інновації в стратегічному управлінні туристичними компаніями?
4. Сутність концепції «інноваційного менеджменту».
5. Як цифровізація впливає на управлінські процеси в туризмі?
6. Які компетенції повинен мати менеджер для ефективного впровадження інновацій?
7. Проаналізуйте, які внутрішні й зовнішні фактори сприяють впровадженню інновацій в управлінні турпідприємствами.
8. Які управлінські інновації сьогодні вважаються ключовими для туристичного бізнесу?
9. Порівняйте традиційні та інноваційні підходи до управління персоналом у туризмі.
10. Які ризики супроводжують впровадження управлінських інновацій?
11. Наведіть приклади успішного впровадження управлінських інновацій у відомих туристичних компаніях.
12. Як CRM-системи змінюють управління відносинами з клієнтами в туризмі?
13. Розробіть рекомендації щодо інноваційного покращення організаційної структури туристичного підприємства.
14. Як впровадження гнучких методів управління може вплинути на ефективність туристичного підприємства?
15. Сучасні IT-рішення для автоматизації управлінських процесів.

Заняття 4. Стимулювання інноваційних процесів

1. Що таке стимулювання інновацій та як його розуміють у контексті туристичної галузі?
2. Основні форми та інструменти стимулювання інноваційної діяльності.
3. Роль держави у стимулюванні інновацій в туризмі.
4. Прямі та непрямі методи стимулювання інновацій.
5. Як податкова та інвестиційна політика впливає на інноваційні процеси в туризмі?
6. Які чинники стримують інноваційний розвиток у сфері туризму?
7. Оцініть ефективність державних і регіональних програм підтримки інновацій у туризмі.
8. Які інституції в Україні реально впливають на стимулювання інновацій у туристичному секторі?
9. Яку роль у стимулюванні інновацій можуть відігравати бізнес-об'єднання, туристичні кластери та асоціації?
10. Які заходи може застосувати туристичне підприємство для активізації внутрішніх інноваційних процесів?
11. Розробіть власну ініціативу щодо стимулювання інновацій в туристичній компанії.
12. Які джерела фінансування доступні для інноваційних проєктів у сфері туризму в Україні та за кордоном?

3. ПРАКТИЧНІ РОБОТИ

Практична робота 1.

Цифрові рішення для туристичних компаній

Завдання:

1. Підготувати реферат на тему: «Цифрові технології в туризмі: нові можливості та перспективи». Розглянути застосування таких технологій, як штучний інтелект, віртуальна реальність (VR), Інтернет речей (IoT) та їх вплив на туристичний досвід.
2. Провести SWOT-аналіз цифрової трансформації туристичних підприємств в Україні. Розглянути сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози для впровадження новітніх цифрових технологій.
3. Дослідити успішні кейси впровадження цифрових технологій в туризмі у різних країнах (наприклад, досвід Сінгапуру з використанням смарт-технологій або застосування VR у туристичній індустрії Японії). Підготувати презентацію з аналізом досвіду та можливості застосування аналогічних рішень в Україні.

Практична робота 2.

Презентація інноваційного проекту

Завдання:

Зробіть презентацію власного або існуючого інноваційного проекту. План презентації можна варіювати в залежності від специфіки конкретного проекту.

План презентації

I слайд. Назва проекту. Назва проекту, назва компанії, дані доповідача, контактні дані, логотип компанії.

II слайд. Проблема. Стисле викладення проблеми, яка буде вирішена з виведенням на ринок нового продукту/технології/послуги.

III слайд. Рішення. Вирішення проблеми, запропоноване автором. Подання інформації про продукт, який компанія планує виробляти й реалізовувати. Для наочності слід використовувати фотографії продукції і/чи схеми, що пояснюють ключові інноваційні моменти продукту/технології.

IV слайд. Стадії проекту. Визначення основних етапів реалізації проекту, цілей і засобів їх реалізації, робіт, які мають бути виконані.

V слайд. Аналіз ринку. Встановлюються можливі споживачі цільового продукту проекту, аналізуються можливості й економічна доцільність; аналізуються нові сфери використання кінцевого продукту проекту; досліджуються економічні і соціальні наслідки реалізації проекту.

VI слайд. Клієнти і партнери. Опис наявних клієнтів і партнерів компанії. Якщо на даний момент у компанії немає клієнтів, слід надати інформацію про потенційних покупців (цільовий сегмент). Визначаються партнери, що забезпечують реалізацію проекту сировиною, енергоресурсами, комплектуючими виробами і т.д.; партнери, з якими передбачається співпраця у майбутньому.

VII слайд. Обсяги продажу. Опис передбачуваних обсягів продажу і прибутку компанії за продуктом/послугою на найближчі 5 років. Цю інформацію краще всього надати у форматі графіків (за можливості). Також можна навести схему організації продажів: створення власної збутової мережі, пошук дилерів і партнерів, створення франчайзингової мережі партнерів, оптові чи роздрібні продажі тощо.

VIII слайд. Конкурентні переваги. Інформація про наявні на ринку конкуруючі продукти та наявних конкурентів; інформацію щодо цін на продукцію підприємства і продукцію конкурентів. Якщо є можливість, можна навести порівняння собівартості виробництва з продукцією конкурентів в абсолютних чи відносних (%) величинах.

IX слайд. Команда проекту. Інформація щодо основної команди проекту, керівників компанії. Подання короткої інформації про освіту членів команди, досвіді роботи і досягнення.

X слайд. Пропозиція для інвестора. Надання інформації про те, скільки інвестицій необхідно для реалізації проекту і про основні напрямки їх використання. Умови взаємодії з інвестором. Вигода інвестора.

XI слайд. Дякую за увагу! Заключний слайд. Контактна інформація.

4. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є важливим елементом навчального процесу, який сприяє поглибленню знань, розвитку навичок та вмінь критичного мислення та самостійного аналізу.

Під час вивчення дисципліни «Інноваційні технології в туризмі» самостійна робота набуває особливого значення, оскільки туризм є однією з найбільш динамічних та інноваційно-орієнтованих сфер сучасної економіки. Завдяки таким новітнім технологіям, як цифровізація, штучний інтелект, віртуальна реальність, автоматизація процесів, туристична індустрія стає більш доступною, ефективною і привабливою для туристів.

В ході самостійної роботи здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня досліджують різні аспекти інноваційних технологій, їх вплив на туристичну діяльність, стратегії цифровізації туристичних послуг. Самостійне вивчення інноваційних підходів до організації індустрії туризму допоможе краще зрозуміти сучасні виклики та підготуватися до професійної діяльності в умовах швидких технологічних змін.

Таблиця 1

Перелік тем самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Характеристика інноваційних теорій. Теорія росту П. Ромера	6
2.	Моніторинг інновацій як основа цілеспрямованого новаторства. Джерела інноваційних можливостей та формування інноваційної політики.	6
3.	Цілі і принципи діагностування інноваційного потенціалу туристичного підприємства. Методика діагностування інноваційного потенціалу туристської організації.	6
4.	Вплив політичної, економічної і соціальних сфер на інноваційні процеси. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.	6
5.	Принципи гармонійного розвитку туризму. Національна інноваційна система. Державна підтримка і стимулювання інноваційних процесів.	6
6.	Регулювання інноваційної діяльності у технологічно розвинених країнах світу. Методи активізації інноваційного процесу	6

Продовження таблиці 1.

	2	3
7.	Розвиток і застосування інформаційних технологій в туризмі. Глобальні розподільні системи. Автоматизація туристичного офісу. CRM-системи. Геоінформаційні технології в туризмі	8
8.	Диверсифікація видів міжнародного туризму. Особливості сучасного туризму. Інноваційні види та форми організації подорожей	6
9.	Інтелектуальна власність в інноваційних процесах. Охорона і захист інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як товар. Використання прав на інтелектуальну власність у сфері туризму.	8
	Разом	60

5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте процес становлення поняття «інновація» та його основні визначення.
2. Охарактеризуйте теорії інноваційного розвитку.
3. Які типи інновацій у світовому господарстві Ви знаєте?
4. Охарактеризуйте розвиток національно-економічних інноваційних систем
5. В чому полягає сутність кризи індустріалізації і неминучість інновацій?
6. Наведіть загальні ознаки кризи у світовому господарстві.
7. Охарактеризуйте економічні і соціальні ознаки технологічної революції.
8. Визначте сутнісну характеристику інновацій, інноваційних продукції та послуг.
9. Охарактеризуйте класифікаційні ознаки інновацій та інноваційні пріоритети українських підприємств туризму.
10. Які класифікаційні групи методів прогнозування Ви знаєте?
11. Опишіть основні етапи прогнозування інноваційної діяльності туристичних підприємств.
12. Охарактеризуйте прогнози зміни ринку на основі дослідження поточного попиту, попиту в минулому.
13. В чому полягає сутність прогнозування на експериментальній основі?
14. Визначте методи пошуку інноваційних ідей.
15. Наведіть особливості пошуку джерел і генерації ідей.
16. Охарактеризуйте засоби, що сприяють генерації ідей.
17. Наведіть структуру пізнавального процесу.
18. В чому полягає сутність системи планування інновацій у сфері туристичного господарства?
19. Визначте види планів за цільовою орієнтацією, предметом, рівнем, змістом і періодом планування.
20. Охарактеризуйте систему відбору інноваційних ідей.
21. Визначте концептуальні положення кадрового, інформаційного, фінансового забезпечення науково-інноваційної діяльності.
22. Охарактеризуйте процес підготовки і перепідготовки кадрів туристичного підприємства для науково-технічної і інноваційної діяльності в умовах ринкової економіки.
23. Охарактеризуйте організаційну структуру інноваційного колективу.

24. Наведіть приклади застосування нових методів у процесі управління персоналом.
25. Охарактеризуйте новітні підходи до організації маркетингової діяльності готельних підприємств.
26. Визначте особливості застосування інновацій у процес просування туристичного продукту.
27. Охарактеризуйте новітні методи організації системи менеджменту туристичного підприємства, створення іміджу.
28. Які PR-технології Ви знаєте, які з них використовуються у сфері туризму?
29. Визначте нові форми і методи продуктивної активізації зайнятих у сфері надання туристичних послуг.
30. Наведіть новітні методи соціального стимулювання праці персоналу.
31. Охарактеризуйте вимоги до будівель та споруд підприємств сервісу.
32. Наведіть загальні відомості про будівництво, реконструкцію і технічне переозброєння туристичних підприємств.
33. Охарактеризуйте новітні тенденції в переплануванні приміщень та модернізації будівель.
34. Охарактеризуйте новітні прогресивні методи бронювання місць у готелі, реєстрації гостей та обліку послуг, що надаються клієнтам.
35. Наведіть приклади інновацій в обслуговуванні гостей поверховими службами.
36. У чому полягає сутність впровадження інновацій у сферу надання додаткових туристичних послуг?
37. Охарактеризуйте новітні інформаційних системи, які впроваджуються в діяльність готельних підприємств.
38. Наведіть послідовність дослідження і пошуку джерел, формування інформаційної бази для створення інноваційних проектів.
39. Охарактеризуйте процес оцінювання альтернатив інноваційних ідей.
40. Наведіть послідовність процесу проектування інноваційних продуктів (послуг) і процесів.
41. Охарактеризуйте види планових розрахунків: продуктово-тематичний, техніко-економічний, календарний.
42. У чому полягає сутність розроблення концепції інноваційного проекту.
43. Охарактеризуйте зміст і етапи розроблення концепції інноваційного проекту готельного підприємства.

44. У чому полягає сутність організації менеджменту та регулювання впровадження інноваційної програми?
45. Визначте джерела і механізми фінансування інноваційної діяльності. Охарактеризуйте перспективні джерела фінансування (лізинг, венчурне фінансування).
46. Охарактеризуйте засади оцінювання ефективності інновацій в умовах ринку (економічні, політичні, соціальні).
47. Наведіть загальні показники ефекту та ефективності інновацій у готельному господарстві.
48. Охарактеризуйте споживчий ринок як індикатор ефективності інноваційних заходів.
49. Охарактеризуйте рівні ефективності інноваційних проектів.
50. Визначте вимоги до системи показників ефективності інновацій.
51. Які види ефектів упровадження інновацій Ви знаєте?
52. Охарактеризуйте показники і методи оцінювання ефективності інновацій на туристичному підприємстві.
53. Наведіть послідовність оцінювання ефективності витрат готелю до та після впровадження інновацій.
54. У чому полягає сутність оцінювання ефективності інноваційного проекту туристичного підприємства?
55. У чому полягає сутність оцінювання ризику реалізації інноваційного проекту?

6. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Виберіть правильну відповідь.

1. Інновація, яка характеризується введенням нового методу виробництва:

- а) продуктова;
- б) маркетингова;
- в) технологічна;
- г) організаційна

2. Інновація, яка стосується реорганізації структури чи методів управління підприємством:

- а) продуктова;
- б) маркетингова;
- в) технологічна;
- г) організаційна

3. Вчений, який ввів термін "інновація" і є автором теорії інноваційного розвитку:

- а) Йозеф Шумпетер;
- б) Микола Кондратьєв;
- в) Адам Сміт;
- г) Саймон Кузнець.

4. В рамках якого технологічного укладу розвиваються нанотехнології, виробництво матеріалів із заданими властивостями, оптоелектроніка, системи штучного інтелекту, мікроелектроніка, фотоніка, мікросистемна механіка, робототехніка, інформаційні супермагістралі, програмне забезпечення, молекулярна електроніка:

- а) першого;
- б) третього;
- в) четвертого;
- г) шостого.

5. Яке визначення в теорії дифузії інновацій отримали люди, які рідко бувають лідерами, але приймають нові ідеї раніше, ніж пересічна людина, тим не менш, їм, як правило, потрібно побачити докази того, що інновація працює:

- а) новатори;
- б) рання більшість;
- в) пізня більшість;
- г) відстаючі.

6. До якої групи методів державного регулювання інноваційного розвитку відноситься інвестування бюджетних коштів у венчурні фонди:

- а) прямого впливу;
- б) опосередкованого впливу

7. Цифрова технологія, яка записує кожну транзакцію в розподілену базу даних, забезпечуючи безпеку, прозорість і незмінність даних - це:

- а) Big Data;
- б) Блокчейн;
- в) Інтернет речей (IoT);
- г) VR.

8. До онлайн-гідів відносяться додатки:

- а) WalQlike, Go City, WeGo Trip, Tiqets, Travel Fellow;
- б) AMADEUS, Worldspan, Galileo, Sabre;
- в) Wix, Weblium, Editor X;
- г) Windows, Linux, Android.

9. До глобальних розподільчих систем в туризмі відносяться:

- а) WalQlike, Go City, WeGo Trip, Tiqets, Travel Fellow;
- б) AMADEUS, Worldspan, Galileo, Sabre;
- в) Wix, Weblium, Editor X;
- г) Windows, Linux, Android.

10. Lovemarks - це поняття, яке поступово може замінити поняття:

- а) бренду;
- б) проекту;
- в) інновації;
- г) франшизи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Власенко Н. М., Тонкошкур М. В. Інноваційні технології в туризмі: навч. посібник / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 214 с.
2. Джинджоян В.В., Тесленко Т.В., Горб К.М. Інноваційні технології в туризмі та гостинності: навчальний посібник. Київ: Видавництво «Каравела», 2022. 340 с.
3. Ефективне управління розвитком індустрії туризму та гостинності у конкурентному середовищі: колективна монографія. / І.Л. Сазонець, І.М. Суматохіна [та ін.]. За загальною редакцією доктора економічних наук, доцента В.В. Джинджояна. Дніпро: ЛПРА, 2022. 246 с.
4. Ілляшенко, С. М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: Університет. книга, 2010. 334 с.
5. Інновінг в туризмі: монографія / А.А. Мазаракі, С.В. Мельниченко, Г.І. Михайліченко, Т.І. Ткаченко та ін. За заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 532 с.
6. Мельниченко С.В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика: Монографія. К.: Київ. нац. торг.-еконо. ун-т, 2007. 493 с.
7. Микитюк П. П., Сенів Б.Г. Інноваційна діяльність: Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
8. Побігун О.В. Інноваційні технології в туризмі: методичні вказівки для виконання лабораторних робіт. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. 44 с.
9. Зоя Приходько. Інформаційні та геоінформаційні технології в туризмі. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*. Матеріали XV Міжнародної наукової конференції. Львів, 2021. 326 с. С. 227-232.
10. Смочко Н.М. Інноваційні технології в туризмі: Навчальний посібник. МДУ, 2012. 253 с.
11. Prykhodko Z., Sych V., Shashero A., Molodetskiy A., Nefedova N. Information technologies, geoinformation systems and cartographic support in the system of professional training of tourism experts and geographers. *Journal of Education, Health and Sport*. Online. 31 January 2024. Vol. 52, pp. 229-241. eISSN 2391-8306. <https://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2024.52.109>
12. Prykhodko Z., Yavorska V., Urash Yu., Sokolovskiy V. Travel blogging as a modern innovative tool for the development of tourism and excursion activities. *Journal of Education, Health and Sport*. Online. 28 March 2025. Vol. 79, p. 60638. <https://doi.org/10.12775/JEHS.2025.79.60638>

Додаткова

1. Горб К. Міжнародна маркетингова туристична діяльність в умовах глобалізації. Оптимізація систем управління в умовах економічної глобалізації: монографія. За ред. д. е. н. Ю.Є. Петруні. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2018. С. 141-152
2. Горб К.М. Туристичні дестинації у системі міжнародної маркетингової діяльності. *Вісник Львівського університету*. Серія географічна. 2012. Вип. 41. Ч. 2. С. 43-55.
3. Джинджоян В.В. Діяльність туристичних підприємств та класифікація туристичних програм. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. №24. С. 49-53.
4. Джинджоян В.В. Застосування елементів проектного маркетингового менеджменту для управління збутом туристичних підприємств. *Ефективна економіка*. 2018. №5.
5. Джинджоян В.В. Сучасні інноваційні технології в менеджменті туризму та гостинності. *Ефективна економіка*. 2021. №6.
6. Дудар Т.Г., Мельниченко В.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 250 с.
7. Скібіцький О. М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 408 с.
8. Скрипченко І.Т. Інноваційні технології в туризмі: навчальний посібник. Дніпро: Журфонд, 2021. 137с.
9. Топчієв О. Г., Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки. Навчальний посібник ; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. Одеса: Бондаренко М.О., 2022. 280 с.
10. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / В.К.Федорченко, В.С.Пазенок, О.А.Кручек та ін. К.: ВЦ «Академія», 2013. 368 с.
11. Prykhodko Z., Yavorska L., Shashero A., Nefedova N., Molodetskyi A. Murals as an element of the tourist image of the city of Odesa. *Journal of Education, Health and Sport*. Online. 30 November 2023. Vol. 48, no. 1, pp. 287-298. eISSN 2391-8306. <https://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2023.48.01.022>

Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека Одеського національного університету імені Іллі Мечникова - <http://lib.onu.edu.ua>

2. Географія і туризм. Режим доступу:
http://www.lgtinfo.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=33&Itemid=47&lang=ru
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
4. World Travel and Tourism Council. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.wttc.travel/>
5. UN World Tourism Organization. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.unwto.org>
6. Millennium Ecosystem Assessment. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.millenniumassessment.org/>
7. Journal of Planning Education and Research. [Електронний ресурс]. URL: <http://intl-jpe.sagepub.com/>
8. Journal of Sustainable Tourism. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.multilingual-matters.net/jost/>
9. Current Issues in Tourism. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.multilingual-matters.net/cit/>
10. Tourism geographies. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.tandf.co.uk/journals/titles/14616688.asp>

Навчальне видання

Приходько З.В.

Інноваційні технології в туризмі

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з навчальної дисципліни

для здобувачів другого (магістерського)

рівня вищої освіти

спеціальності 242 Туризм і рекреація